

Zadeva C-581/23

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

21. september 2023

Predložitveno sodišče:

Hof van beroep te Antwerpen (Belgija)

Datum predložitvene odločbe:

13. september 2023

Pritožnica:

Beevers Kaas BV

Nasprotne stranke v pritožbenem postopku:

Albert Heijn België NV

Koninklijke Ahold Delhaize NV

Albert Heijn BV

Ahold België BV

Ob udeležbi

B.A. Coöperatieve Zuivelonderneming Cono

Predmet postopka v glavni stvari

Spor o glavni stvari se nanaša na pritožbo, vloženo zoper sodbo z dne 9. julija 2021, ki jo je v postopku za izdajo začasne odredbe izdal Voorzitter van de ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Antwerpen (predsednik gospodarskega sodišča v Antwerpnu, oddelek v Antwerpnu, Belgija) in s katero bila kot neutemeljena zavržena opustitvena tožba družbe Beevers Kaas BV na podlagi člena VI.104 Wetboek van economisch recht van 28 februari 2013 (gospodarskopравни zakonik z dne 28. februarja 2013) zaradi domnevnega sodelovanja tretjih oseb – nasprotnih strank v pritožbenem postopku – pri kršitvi pogodbe.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU v zvezi z razlago člena 4(b)(i) Uredbe Komisije (EU) št. 330/2010 z dne 20. aprila 2010 o uporabi člena 101(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj, v katerem je vsebovan pogoj vzporedne naložitve obveznosti. Predložitveno sodišče želi z vprašanjema izvedeti, ali pogodba o izključni distribuciji iz postopka v glavni stvari, ki je tipičen primer vertikalnega sporazuma v smislu Uredbe (EU) št. 330/2010, izpolnjuje pogoj vzporedne naložitve obveznosti, s katerim je zahtevano, da dobavitelj svojega izključnega distributerja zaščiti pred aktivno prodajo vseh svojih kupcev v Evropskem gospodarskem prostoru na izključno dodeljenem ozemlju.

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je mogoče šteti, da je izpolnjen pogoj vzporedne naložitve obveznosti iz člena 4(b)(i) Uredbe Komisije (EU) št. 330/2010 z dne 20. aprila 2010 o uporabi člena 101(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj in ali torej lahko dobavitelj, ki izpolnjuje druge pogoje iz Uredbe (EU) št. 330/2010, enemu od svojih kupcev pravno veljavno prepove aktivno prodajo na ozemlje, za katero je bil izključno določen drug kupec, že samo na podlagi ugotovitve, da drugi kupci na ozemlju ne opravljajo aktivne prodaje? Povedano drugače: ali je obstoj sporazuma o prepovedi aktivne prodaje med temi drugimi kupci in dobaviteljem zadostno dokazan že samo na podlagi ugotovitve, da ti drugi kupci ne opravljajo aktivne prodaje na izključno dodeljeno ozemlje?

2. Ali je mogoče šteti, da je izpolnjen pogoj vzporedne naložitve obveznosti iz člena 4(b)(i) Uredbe Komisije (EU) št. 330/2010 z dne 20. aprila 2010 o uporabi člena 101(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj in ali torej lahko dobavitelj, ki izpolnjuje druge pogoje iz Uredbe (EU) št. 330/2010, enemu od svojih kupcev pravno veljavno prepove aktivno prodajo na ozemlje, za katero je bil izključno določen kupec, če

dobavitelj pridobi privolitev svojih drugih kupcev le tedaj, če in ko se pripravljajo na začetek aktivne prodaje na tako izključno dodeljeno ozemlje? Ali pa je nasprotno zahtevano, da se taka privolitev pridobi od vsakega dobaviteljevega kupca, neodvisno od tega, ali se ta kupec pripravlja na aktivno prodajo na izključno dodeljeno ozemlje?

Navedene določbe prava Unije

Člen 101(1) in (3) PDEU

Uredba Komisije (EU) št. 330/2010 z dne 20. aprila 2010 o uporabi člena 101(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj, člen 4(b)(i)

Uredba Komisije (EU) 2022/720 z dne 10. maja 2022 o uporabi člena 101(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj, člen 1(1)(h)

Smernice Evropske komisije o vertikalnih omejitvah (UL 2010, L 130, str. 1) (v nadaljevanju: smernice iz leta 2010), točki 25(a) in 51

Smernice Evropske komisije o vertikalnih omejitvah (UL 2022, C 248/1, str. 1) (v nadaljevanju: smernice iz leta 2022), točka 122

Navedene določbe nacionalnega prava

Wetboek van economisch recht van 28 februari 2013 (gospodarskopravni zakonik z dne 28. februarja 2013, v nadaljevanju: WER), člen VI.1 in člen VI.104

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Pritožnica, družba Beevers Kaas BV, je izključni distributer sira beemster, ki ga nabavlja pri proizvajalcu B.A. Coöperatieve Zuiderbedrijf Cono (v nadaljevanju: Cono). Od 1. januarja 1993 namreč med pritožnico in zadrugo Cono obstaja pogodba o izključni distribuciji, katere člen 1.3 določa, da izključne pravice pritožnice zajemajo celotno prodajo sirov beemster kupcem s sedežem v Belgiji in Luksemburgu (v nadaljevanju: pogodba o izključni distribuciji).
- 2 Nasprotne stranke v pritožbenem postopku opravljajo dejavnost v sektorju supermarketov v Belgiji in na Nizozemskem. So kupci sirov beemster, ki jih zadruga Cono proizvaja za trge zunaj Belgije in Luksemburga.
- 3 Pritožnica meni, da zaveza zadruga Cono iz člena 4.1 pogodbe o izključni distribuciji, da sira pod znamko „Beemsterkaas“ v Belgiji ali Luksemburgu med trajanjem pogodbe ne bo dobavljala tretjim osebam, pomeni prepoved aktivne prodaje, kar pa nasprotne stranke v pritožbenem postopku izpodbijajo.

- 4 Ker pritožnica meni, da nasprotne stranke v pritožbenem postopku kršijo poštene tržne prakse s tem, da v Belgiji opravljajo dejavnosti, katerih posledica je neposredna ali posredna kršitev njenih izključnih pravic na podlagi pogodbe o izključni distribuciji, čeprav vedo, da je zadruga Cono vezana s to pogodbo, je pri prvostopenjskem sodišču vložila opustitveno tožbo na podlagi člena VI.104 WER zaradi sodelovanja tretjih oseb pri kršitvi pogodbe, ta tožba pa je bila s sodbo z dne 9. julija 2021 zavrnjena.
- 5 Pritožnica je 30. avgusta 2021 zoper to sodbo vložila pritožbo pri predložitvenem sodišču.
- 6 Zadruga Cono je 17. decembra 2021 prostovoljno intervenirala v tem postopku.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 7 Nasprotne stranke v pritožbenem postopku najprej izpodbijajo vsebino in obseg pogodbe o izključni distribuciji, pri čemer trdijo, da pogodba o izključni distribuciji zadruga Cono ne zavezuje k zaščiti pritožnice pred aktivno prodajo drugih distributerjev, tako da naj ne bi šlo za kršitev pogodbe, pri kateri bi lahko sodelovale kot tretje stranke.
- 8 Pritožnica trdi, da je iz členov 1.3 in 4.1 pogodbe o izključni distribuciji jasno razvidno, da je bil cilj zadruga Cono in nje same, da njo kot izključnega distributerja v Belgiji in Luksemburgu zaščitita pred aktivno prodajo zadruga Cono ali drugih distributerjev. Poleg tega naj bi pritožnica, potem ko je izvedela za načrt nasprotnih strank v pritožbenem postopku za upravljanje supermarketov v Belgiji, z dopisom z dne 20. januarja 2011 zadrugo Cono opozorila na njeno obveznost, da drugim odjemalcem – med njimi nasprotnim strankam v pritožbenem postopku – naloži prepoved aktivne prodaje proizvodov, ki so predmet pogodbe o izključni distribuciji, v Belgiji ali Luksemburgu. Zadruga Cono naj bi z dopisom z dne 14. februarja 2011 nasprotne stranke v pritožbenem postopku opozorila na to, da obstaja prepoved aktivne prodaje in na svojo obveznost, da k temu zaveže svoje druge kupce. Nazadnje, iz elektronskih sporočil nasprotnih strank v pritožbenem postopku, poslanih zadrugi Cono, naj bi bilo razvidno, da so priznale prepoved nadaljnje prodaje.
- 9 Nasprotne stranke v pritožbenem postopku trdijo, da pogodba o izključni distribuciji ne izpolnjuje pogojev konkurenčnega prava za utemeljitev prepovedi nadaljnje prodaje. V zvezi s tem se sklicujejo na člen 101(1) in (3) PDEU (v skladu s katerim so prepovedani sporazumi, ki omejujejo konkurenco, oziroma se lahko razglasi, da se ta prepoved ne uporablja za sporazume med podjetji, ki prispevajo k izboljšanju proizvodnje ali distribucije blaga) ter na Uredbo o skupinski izjemi (EU) št. 330/2010, v skladu s katero nekatere najresnejše omejitve iz vertikalnega sporazuma ne morejo biti upravičene do izvzetja. Tako naj ne bi obstajalo izvzetje za vertikalne sporazume iz člena 4(b) te uredbe, katerih neposredni ali posredni namen je omejitev ozemlja, na katero, ali odjemalcev, katerim lahko kupec, ki je pogodbenik sporazuma, prodaja pogodbeno blago ali

storitve, razen če ta omejitev ne ovira prodaje s strani odjemalcev kupca (člen 4(b)(i)). Nasprotne stranke v pritožbenem postopku iz tega sklepajo, da mora omejitev aktivne prodaje izpolnjevati tri kumulativne pogoje, in sicer: prvič, da je dobavitelj določil izključnega distributerja za neko ozemlje (ali za neko skupino odjemalcev), drugič, da prodaja s strani odjemalcev distributerja, ki mu je bila naložena omejitev aktivne prodaje, ni omejena, in, tretjič, da mora dobavitelj izključnega distributerja zaščititi pred aktivno prodajo, ki jo na njegovem ozemlju (ali njegovi skupini odjemalcev) opravljajo vsi drugi kupci dobavitelja v Evropskem gospodarskem prostoru, kar je tako imenovani pogoj vzporedne naložitve obveznosti. Nasprotne stranke v pritožbenem postopku navajajo, da pogodba o izključni distribuciji ne izpolnjuje tega zadnjega pogoja.

- 10 Pritožnica meni, da pogoj vzporedne naložitve obveznosti v členu 4(b)(i) Uredbe (EU) št. 330/2010 ni omenjen. Ne strinja se s tem, da se izjema v zvezi z najresnejšo omejitvijo uporabi le, če so izpolnjeni ti trije pogoji. Zato naj bi zaščita, ki je glede na pogodbo o izključni distribuciji naložena zadruzi Cono in ki naj bi pritožnico ščitila pred aktivno prodajo na izključno dodeljenem ozemlju, spadala v okvir izjeme iz člena 4(b)(i) Uredbe (EU) št. 330/2010 in naj bi pomenila dovoljeno omejevanje konkurence.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 11 Predložitveno sodišče je z vmesno sodbo z dne 27. aprila 2022 o spornem vprašanju glede vsebine in obsega pogodbe o izključni distribuciji odločilo v korist pritožnice. Poleg tega je prekinilo odločanje v zadevi in Belgische Mededingingsautoriteit (belgijski organ, pristojen za konkurenco; v nadaljevanju: BMA) predlagalo, naj mu predloži pisna stališča glede vprašanja, ali je pogodba o izključni distribuciji združljiva s konkurenčnim pravom.
- 12 BMA meni, da mora biti za to, da je mogoče pravno veljavno omejiti aktivno prodajo, izpolnjen pogoj vzporedne naložitve obveznosti. Ta pogoj naj bi bilo namreč treba razlagati z vidika pojma „sporazum“ v smislu pravil o konkurenci, zlasti člena 101 PDEU in člena IV.1 WER, kar naj bi pomenilo, da je mogoče iz ravnanja strank sklepati o soglasju volj in obstoju izrecne ali tihe privolitve distributerjev v navodila dobavitelja (dejansko spoštovanje).
- 13 Predložitveno sodišče ugotavlja, da je pritožnica dokazala, da so nasprotne stranke v pritožbenem postopku vsaj tiho privolile v prepoved aktivne prodaje, da pa ni nobenega dokaza, da so v to prepoved izrecno privolili vsi drugi preprodajalci. V zvezi s tem poudarja, da niti iz Uredbe (EU) št. 330/2010 niti iz smernic iz leta 2010 ni razvidno niti, kako mora dobavitelj sporočiti prepoved aktivne prodaje svojim drugim kupcem, niti to, kako morajo ti kupci v to prepoved privoliti.
- 14 BMA meni, da bi lahko predložitveno sodišče to, da so drugi preprodajalci tiho privolili v prepoved aktivne prodaje, izpeljalo že zgolj iz okoliščine, da noben od teh preprodajalcev v Belgiji ne prodaja proizvodov beemster, kupljenih pri zadruzi Cono. Nasprotne stranke v pritožbenem postopku izpodbijajo to stališče in

v zvezi s tem trdijo, da gre za tiho privolitev le, če se dokaže, da je bila politika zadruge Cono, da se v Belgiji ne sme aktivno prodajati noben proizvod beemster, kupljen na Nizozemskem, v času priznanja izključnih pravic pritožnici sporočena vsem drugim v tistem trenutku pooblaščenim preprodajalcem in če je bilo od vsakega od njih zahtevano, da jo spoštujejo.

DELOVNI DOKUMENT